

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/301/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713218687
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7713218687.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobcu Bc. T. F., nar. XX.X.XXXX, bytom J., T. 3, proti žalovanej D. G., nar. X.X.XXXX, bytom J., X. 1, zast. JUDr. Jánom Farkašom, advokátom so sídlom Michalovce, Nám. slobody 7, o zaplatenie 7.667,66 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 8C/270/2013-205 zo 6.6.2018 Okresného súdu Michalovce

rozhodol:

Nepripúšťa zmenu žaloby navrhnutú žalobcom v podanom odvolaní.

M e n í rozsudok tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 7.667,66 € s 8,5 % úrokmi z omeškania ročne zo sumy 7.667,66 € za obdobie od 15.3.2015 do 31.5.2018 v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti príslušenstva žalobu zamietá.

Stranám sporu náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Michalovce (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej priznal plnú náhradu trov konania.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal od žalovanej (po rozšírení žaloby v priebehu konania, ktorú súd pripustil uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 6.6.2018) zaplatenia sumy 7.667,66 € spolu s 8,50 % úrokmi z omeškania ročne od 1.1.2012 do 31.5.2018 z titulu dlžných mesačných splátok pôžičky za obdobie od 1.1.2012 do 31.5.2018 na tom skutkovom základe, že na základe zmluvy o pôžičke uzatvorenej dňa 17.6.2003 poskytol žalovanej pôžičku vo výške 590.000,- Sk (19.584,41 €), ktorú sa zaviazala splácať v mesačných splátkach po 3.000,- Sk (99,58 €) s tým, že v roku 2003 uhradila iba tri mesačné splátky celkom vo výške 9.000,- Sk (298,74 €), následne pôžičku prestala splácať a dlžnú sumu žalobcovi napriek jeho výzvam nezaplatila. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie výsluchom sporových strán, výsluchom svedkov Z. W., J. K., P. G., H. F. a oboznámením listinných dôkazov (okrem iných potvrdenia o pôžičke na zakúpenie bytu zo dňa 17.6.2003 podpísaného žalovanou, zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa 15.4.2003 a kúpnej zmluvy zo dňa 17.6.2003 uzavretými medzi žalovanou ako kupujúcou a J. K. ako predávajúcou bytu č. 46 s prísl. na X. 1, J.), po zrušení predchádzajúceho rozsudku 8C/270/2013-116 zo dňa 18.9.2015 uznesením Krajského súdu v Košiciach 11Co/598/2015 zo dňa 8.6.2017, ktorým bol tento rozsudok zrušený vo výroku o zamietnutí žaloby vo veci samej a v súvisiacom výroku o trovách konania, okrem výroku o zastavení konania v časti sumy 1.493,70 € s prísl. (t.j. dlžných 15 splátok po 99,58 € za obdobie od 1.10.2010 do 31.12.2011, pre nedostatok podmienky konania spočívajúcej v prekážke právoplatne rozhodnutej veci; o nároku v tejto časti bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 16C/53/2012-96 zo dňa 16.10.2013 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach 2Co 68/2014-118 zo

dňa 12.3.2015 tak, že žalobu súd zamietol), v ďalšom konaní doplnil dokazovanie výsluchom žalovanej, svedka Z. D. A., svedkyne P. G. a listinnými dôkazmi, právne vec posúdil podľa ust. § 657 K. zákonníka (ďalej len „OZ“) a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná, a preto ju zamietol. Na zdôvodnenie svojho rozhodnutia súd prvej inštancie skonštatoval, že zmluva o pôžičke je reálnou zmluvou, preto k nej nedochádza len na základe dohody strán, ale (aj) skutočným odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi a vykonaným dokazovaním v danom spore nemal preukázané skutočné odovzdanie peňazí vo výške 590.000,- Sk žalovanej, prípadne J. K. v jej prítomnosti. Vzal do úvahy žalovanou podpísané potvrdenie o pôžičke na zakúpenie bytu na Kyjevskej 1 v Michalovciach zo dňa 17.6.2003, v ktorom žalovaná vyhlásila, že peniaze vo výške 590.000,- Sk od žalobcu prevzala a použije ich na vyplatenie bytu J. K., avšak vo svojej výpovedi žalovaná poprela, že by sa tak stalo. Na svoju obranu žalovaná uviedla, že na kúpu predmetného bytu si pred uzavretím zmluvy požičala od Slovenskej sporiteľne, a.s. sumu 200.000,- Sk a od svojej sestry Q. F. po uzavretí kúpnej zmluvy si požičala okolo 350.000,- Sk. Súd konštatoval, že listinný dôkaz - potvrdenie o pôžičke zo dňa 17.6.2003 podpísaný žalovanou bol podopretý skutočnosťou, že žalovaná skutočne dňa 17.6.2003 kúpila od predávajúcej J. K. byt na ul. X. X v J. za sumu 590.000,- Sk, ktorá v konaní nebola sporná a bolo preto povinnosťou žalovanej v konaní preukázať ňou tvrdenú skutočnosť, že peniaze 590.000,- Sk od žalobcu neprevzala. Podľa posúdenia súdu prvej inštancie žalovaná dôkazné bremeno na svoje tvrdenia v konaní uniesla a túto úlohu si splnila. Podľa posúdenia súdu prvej inštancie vykonanými dôkazmi „svedčiacimi v prospech žalovanej“ bolo vyvrátené tvrdenie žalobcu, že žalovanej, resp. na základe dohody priamo predávajúcej J. K., odovzdal sumu 590.000,- Sk v dvoch splátkach v priebehu niekoľkých dní ako kúpnu cenu za predmetný byt, a to v prítomnosti svedka Z. W.. Tento záver súd vyvodil z výpovedí svedkyne J. K. a P. G., z ktorých mu vyplynulo, že kúpnu cenu za byt predávajúcej J. K. zaplatila samotná žalovaná v piatich splátkach, čo potvrdzujú aj zmluva o budúcej zmluve a 4 pokladničné doklady (výdavkové), podpísané menovanými svedkyňami. Pravdivosť tvrdenia žalobcu o odovzdaní peňazí vo výške 590.000,- Sk J. K., od ktorej žalovaná kupovala byt, nemal potvrdenú ani výpoveďou svedka Z. W., ktorý síce uviedol, že v kancelárii žalobcu na X. X v J. došlo k nejakému odovzdávaniu peňazí J. K. za prítomnosti účastníkov, avšak samotné odovzdávanie peňazí nevidel, a teda nevedel s určitosťou uviesť, kto peniaze odovzdával a aká suma to bola, navyše svedok uviedol, že v kancelárii žalobcu bol iba raz, čo je v rozpore s tvrdením žalobcu, že bol prítomný pri odovzdávaní oboch splátok. Súd prvej inštancie bol toho názoru, že tvrdenia žalovanej boli preukázané tiež dohodou o ručení zo dňa 28.4.2003, z ktorej vyplýva, že dňa 28.4.2003 žalovaná uzatvorila so Slovenskou sporiteľňou, a.s. zmluvu o splátkovom úvere č. 0482112426 o poskytnutí úveru vo výške 200.000,- Sk. Uvedené potvrdil tiež svedok Z. D. A., ktorý bol ručiteľom pri tomto úvere a vo svojej výpovedi na pojednávaní uviedol, že tento úver žalovaná brala na kúpu bytu. Podľa názoru súdu tvrdenia žalovanej boli podopreté výpoveďami svedkýň J. K. a P. G., ktoré zhodne uviedli, že žalovaná vyplatila J. K. za kúpu bytu pred uzavretím kúpnej zmluvy v troch splátkach v dňoch 15.4.2003, 29.4.2003 a 28.5.2003 celkovo sumu 190.000,- Sk a po uzavretí kúpnej zmluvy v dvoch splátkach dňa 18.6.2003 a 19.6.2003 jej zaplatila sumu 381.260,- Sk. Y. Ján F. na pojednávaní a Q. F. (sestra žalovanej) v písomnej výpovedi svedka potvrdili, že Q. F. asi pred 15 rokmi požičala žalovanej cca 350.000 Sk na kúpu bytu na Kyjevskej ul. v Michalovciach ako chýbajúcu časť kúpnej ceny. Podľa úvahy súdu prvej inštancie aj napriek tomu, že žalovaná nedokázala v konaní racionálne zdôvodniť (nátlak zo strany predávajúcej na vyplatenie peňazí, nemožnosť predať dvojizbový byt), prečo podpísala potvrdenie o pôžičke a o prevzatí sumy 590.000,- Sk, keď v skutočnosti podľa jej tvrdenia žiadne peniaze neprevzala - vyššie uvedenými dôkazmi bolo jednoznačne preukázané tvrdenie žalovanej, že žalobca jej sumu 590.000,- Sk na kúpu bytu neodovzdal. Ak nebolo preukázané odovzdanie peňazí, nedošlo ani k uzavretiu zmluvy o pôžičke a z týchto dôvodov súd žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP a priznal žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, nárok na plnú náhradu trov konania.

3. Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca, z odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d), f), e) a h) CSP, pretože konanie má inú vadu, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nevykonal navrhované dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Považoval za preukázané, že žalovaná dlhuje istinu celkom vo výške 19.541,41 € a vytkol súdu prvej inštancie, že predloženým písomným dôkazom a faktom neveril a nemal záujem ho počúvať, pokiaľ povedal čokoľvek, ale protistrana mohla rozprávať a navrhovať akékoľvek dôkazy, ktoré boli akceptované ako fakty. Predložil ako dôkaz pracovnú zmluvu P. G., ktorú prijímal do pracovného pomeru dňa 1.11.2001 a ktorá dosiaľ pracuje vo firme, ktorej pôvodný názov bol SBS HRVA 1 s.r.o., Lastomírska 9, Michalovce (HRVA znamená Hunder Vasil), následne

ju G. prepísala na SHIELD s.r.o., ale IČO, DIČ a všetky k tomu príslušné údaje sú pôvodné, teda jeho. Uviedol, že G. D. je akože majiteľkou firmy, ktorú mu počas jeho osemročnej neprítomnosti v Michalovciach zcudzila (dôkaz: čestné prehlásenie žalovanej pred notárom dňa 7.9.2001 pri zakladaní firmy SBS HRVA s.r.o.). Písomné svedectvo sestry žalovanej Q. F., ktoré bolo súdom zobraté ako dôkaz, označil za účelové, lebo sestra žalovanej nemohla na účel kúpy bytu požičať peniaze, ktoré žalovaná dostala od neho, navyše F. mu dlhuje 301.000 Sk, ktoré nezaplatila za prenájom pri zriadení krajčírstva v priestoroch jeho firmy SBS HRVA s.r.o. (dôkaz: zmluva o prenájme zo dňa 11.4.2005, žalobcom podpísaná 19.4.2005). Uviedol, že všetky výpovede svedkov sú účelové a robené zo zisťných dôvodov jeho okradnutia a chcel súdu predložiť aj vyjadrenia Tatra banky, a.s. k výberu finančnej hotovosti z jeho osobného účtu P. G., kuriérom ktorého splnomocnil po podpise šeku, že môže byť výber uskutočnený, tá zrejme sama podpisovala dokumenty a peniaze vybrala z účtu, preto sa pýtal, ako je možné takémuto svedkovi veriť a v tom videl problém logiky súdu. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/13/2009 zo dňa 11.9.2008 a na rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi účastníkmi v spore, ktoré závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti, pričom s

amotná skutočnosť, či účastník konaní vystupuje na strane žalobcu alebo žalovaného, nemá priamy vplyv na jeho povinnosť tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a predložiť alebo označiť dôkazy na svoje tvrdenia a obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, okolnosti toto právo vylučujúce, sú náležitosti žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu konania, v priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu. Pri posudzovaní dôkazného bremena na strane toho ktorého účastníka treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (ničoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje (viď uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/81/2010 z 31.5.2010). Na základe uvedených skutočností, vzhľadom na to, že žalovaná finančné prostriedky ktoré si požičala, dobrovoľne neuhradila a s poukazom na ust. § 390 CSP, žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť mu istinu vo výške 590.000,- Sk (19.584,41 €) spolu s 8,5 % úrokmi z omeškania ročne od 1.1.2004 do zaplatenia ako aj náhradu trov konania, to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

4. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania. Uviedla, že žalobca duplicitne predkladá listinné dôkazy, v konaní už predložené a opakovane zotrváva na svojich tvrdeniach, ku ktorým sa už vyjadrila a ktoré dôkazy a skutkové tvrdenia žalobca predkladal a tvrdil aj v iných konaniach vedených proti nej pred Okresným súdom Michalovce, ktoré sú už právoplatne ukončené, v ktorých jeho žalobné návrhy boli zamietnuté (16C/53/2012 o zaplatenie 9.559,85 € s prísl., 19C/98/2012 o zaplatenie 70.000,- € s prísl., 16C/16/2013 o zaplatenie 8.630,- € s prísl.). Mala za to, že súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním plne zhodil nedostatky, ktoré mu vytkol odvolací súd v zrušujúcom uznesení č.k. 11Co/598/2015 zo dňa 8.6.2017 a vo veci správne rozhodol.

5. Žalobca v odvolacej replike k vyjadreniu žalovanej uviedol, že súd na pojednávaní nechcel počuť nezvratiteľné fakty o tom, ako ho žalovaná spoločne so svojou sestrou F. a ekonómkou P. G. okrádali a mal za to, že ním predložené písomné dôkazy neklamú, že žalovaná nepreukázala svoje vyjadrenia a nemožno sa s nimi stotožniť a ani súd by nemal, pretože sú účelové, zavádzajúce a právne neakceptovateľné a ani nezodpovedajúce vykonanému dokazovaniu. Navrhol, aby odvolací súd po zvážení celého prípadu zrušil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, prípadne sám rozhodol vo veci v súlade s petitom žaloby.

6. Žalovaná na odvolaciu repliku žalobcu nereagovala.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) nepripustil zmenu žaloby spočívajúcu v rozšírení uplatneného nároku, ktorú žalobca navrhol v podanom odvolaní, lebo v odvolacom konaní zmena žaloby nie je prípustná (§ 371 CSP) a prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario CSP), v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP a z hľadiska odvolaním uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok je vecne nesprávny, posúdiac odvolanie žalovaného z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP za opodstatnené, a preto

napadnutý rozsudok podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 7.667,66 € s 8,5 % úrokmi z omeškania ročne z tejto sumy za obdobie od 15.3.2015 do 31.5.2018 a v prevyšujúcej časti príslušenstva žalobu zamietol.

8. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený na Krajskom súde v Košiciach dňa 19.5.2021 o 10.05 hod. v pojednávacej miestnosti č. 215/II. posch., po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Košiciach v zmysle ust. § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

9. Žalobca v podanom odvolaní síce formálne označil odvolacie dôvody upravené v ust. § 365 ods. 1 písm. d), f), e) a h) CSP, ale z obsahu odvolania vyplýva, že materiálne, a tým aj procesne účinne v odvolaní uplatnil iba odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písmen f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) CSP týkajúci sa skutkových väd rozhodnutia (nesprávnych skutkových zistení), je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 191 CSP a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré sú založené na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 192, § 193 a § 205 CSP.

11. Vo všeobecnosti právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej aplikáciou konkrétnej právnej normy na zistený skutkový stav vyvodzuje zo skutkových zistení, aké práva a povinnosti majú subjekty konania podľa hmotného práva. Nesprávnym právnym posúdením [odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP] je omyl v tomto postupe, a teda nesprávnosť pri aplikácii práva na skutkové zistenia. O mylnú aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd neaplikoval právnu normu vôbec, alebo ak použil iný právny predpis, než ktorý mal správne použiť, alebo ak aplikoval správny predpis, ktorý si nesprávne vyložil alebo napokon ak aplikoval správny predpis, ktorý tiež správne interpretoval, avšak právnu normu nesprávne na zistený skutkový stav použil, v skutkových okolnostiach teda z právnej normy vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán.

12. Odvolanie žalobcu z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, v rámci ktorých žalobca namietal nesprávnosť rozhodujúcich skutkových zistení, na ktorých je preskúmané rozhodnutie založené a právne posúdenie veci súdom prvej inštancie, odvolací súd považuje za plne opodstatnené.

13. Súd prvej inštancie pri právnom posúdení žalobou uplatneného nároku použil správny právny predpis ust. § 657 Občianskeho zákonníka, ktorý však na danú vec nesprávne aplikoval a v skutkových okolnostiach vyvodil nesprávne závery o právach a povinnostiach strán i nesprávny záver, že žalobca neunesol v danom spore dôkazné bremeno na svoje tvrdenia.

14. Vo všeobecnosti dôkazné bremeno možno charakterizovať ako procesnú zodpovednosť strany sporu za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie účastníka nie je preukázané (v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé) ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre účastníka nepriaznivé rozhodnutie. V rámci dokazovania platí zásada (§ 132 v spojení s § 185 ods. 1 CSP), že každá strana musí uniesť bremeno ohľadom svojho tvrdenia; kto tvrdí, dokazuje. Inak povedané, účastník musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jeho tvrdenie za základ svojho rozhodnutia (porov. Števíček, M. a kol.: Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016, str. 696).

15. Posúdenie dôkazného bremena je súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov (pozri II.ÚS 400/09), avšak zahŕňa aj aplikáciu a interpretáciu hypotézy hmotnoprávnej normy, od ktorej sa odvíja rozloženie dôkazného bremena. Správne rozloženie dôkazného bremena vedie k vymedzeniu zisťovaných skutočností a je nevyhnutným predpokladom na správne uplatnenie zodpovednosti účastníka za neunesenie dôkazného bremena, a tým priamo aj k obsahu výroku rozhodnutia vo veci samej. Výstižné závery v otázke rozloženia dôkazného bremena formuloval tiež Ústavný súd SR vo svojom uznesení sp. zn. II.ÚS 38/2015 zo dňa 21.1.2015, v ktorom konštatoval, že „Dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností leží na tom účastníkovi konania, ktorý z existencie týchto skutočností vyvodzuje pre seba priaznivé dôsledky, ide teda o toho účastníka, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí“.

16. Podstatnými náležitosťami zmluvy o pôžičke uzatvorenej podľa ust. § 657 Občianskeho zákonníka sú dohoda o predmete pôžičky a o čase jej vrátenia, pričom forma tohto dvojstranného právneho úkonu nie je predpísaná, preto postačí aj ústna dohoda. Pojmovým znakom zmluvy o pôžičke je určenie zmluvných strán (veriteľ a dlžník), prenechanie druhovo určenej veci, ktorá je predmetom zmluvy, dočasnosť zmluvného vzťahu a povinnosť vrátiť veci rovnakého druhu. Súčasne platí, že zmluva o pôžičke má reálnu (teda nie iba konsenzuálnu) povahu, čo znamená, že vznik pôžičky predpokladá nielen dohodu strán o poskytnutí druhovo určenej veci, ale aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky dlžníkovi (pozri napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo 2217/2003, 29Cdo 2090/2009 z 15.6.2010). Z hypotézy hmotnoprávnej normy uvedenej v ust. § 657 OZ vyplýva, že v spore o vrátenie požičaných peňazí znáša veriteľ bremeno tvrdenia a preukázania, že s dlžníkom uzavrel zmluvu o pôžičke a že dlžníkovi predmet pôžičky odovzdal. Ak unesie veriteľ (žalobca) dôkazné bremeno v tomto smere, pričom súčasne súd vyhodnotí procesnú obranu žalovaného za nedôvodnú, v takom prípade rozhodne v prospech žalobcu.

17. V posudzovanej veci súd prvej inštancie nesprávne, v rozpore s ust. § 657 OZ, predpísanými procesnými pravidlami a uvedenými zásadami ustálenými v aplikačnej praxi posúdil otázku rozloženia a unesenia dôkazného bremena stranami sporu a nesprávnym spôsobom vyhodnotil vykonané dôkazy, pokiaľ dospel k právnomu záveru, že žalobca nepreukázal skutočné odovzdanie predmetu pôžičky žalovanej a neunesol na svoje tvrdenia v danom spore dôkazné bremeno. Úvahy súdu prvej inštancie a postup pri hodnotení dôkazov sa vymykajú procesným pravidlám a zásadám ustáleným v aplikačnej praxi a nemožno s nimi súhlasiť. Odvolací súd už v zrušujúcom uznesení č.k. 11Co/598/2015-151 zo dňa 8.6.2017 akcentoval dôkazný význam žalobcom predloženého písomného dôkazu spísaného v Michalovciach dňa 17.6.2003 označeného ako „potvrdenie o pôžičke na zakúpenie bytu na ul. Kyjevská 1, Michalovce“ (č.l. 3 spisu), podpísaného vlastnoručným podpisom žalovanej, ktorá pravosť svojho podpisu na tejto listine v konaní nepoprela (táto skutočnosť nebola sporná), podľa ktorého žalovaná dňa 17.6.2003, teda v deň uzatvorenia kúpnej zmluvy o prevode vlastníctva bytu č. 46 na Kyjevskej 1 v Michalovciach s predávajúcou Martou Ondovou, nar. 30.10.1971, prevzala od žalobcu peňažné prostriedky v sume 590.000 Sk za účelom vyplatenia kúpnej ceny bytu na Kyjevskej 1 v Michalovciach oproti záväzku ich žalobcovi vrátiť (splácať) v mesačných splátkach najmenej po 3.000,- Sk. Podľa názoru odvolacieho súdu ide o rozhodujúci dôkaz v listinnej podobe svedčiaci v prospech žalobcu, preukazujúci (potvrdzujúci) existenciu zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu uzatvorenej ústnou formou (jej podstatné náležitosti) a tiež reálne odovzdanie peňažných prostriedkov žalovanej ako dlžníčke, a to za účelom kúpy bytu na Kyjevskej č. 1 v Michalovciach, ktorý má významnú dôkaznú váhu s prihliadnutím i na dátum uzavretia kúpno-predajnej zmluvy o prevode bytu na Kyjevskej č. 1 v Michalovciach, ktorú žalovaná uzatvorila rovnakého dňa 17.6.2003, akým je datované ňou podpísané potvrdenie o pôžičke. Preto pokiaľ žalovaná napriek existencii písomného potvrdenia o pôžičke (podľa obsahu ktorého peniaze 590.000,- Sk od žalobcu prevzala, a to práve za účelom zaplatenia kúpnej ceny bytu na Kyjevskej 1 v Michalovciach) v konaní tvrdila, že k odovzdaniu peňazí ako predmetu pôžičky nedošlo, zaťažovalo ju dôkazné bremeno vo vzťahu k tejto ňou tvrdenej skutočnosti (ktorá je v jej záujme). Opačný výklad by totiž viedol k závažnému narušeniu právnej istoty vo vzťahoch veriteľov a dlžníkov, keď nároky veriteľov, hoc aj vychádzajúce zo zmlúv, či prehlásení s vlastnoručnými podpismi dlžníkov (príp. aj úradne overenými), by mohli byť jednoducho popierané a ťarcha dôkazného bremena preukázania faktického odovzdania peňazí (vyplývajúceho z písomného dokladu) by nedôvodne bola prenášaná jednostranne na veriteľov (porov. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo 2547/2011 z 21.6.2002).

18. Súd prvej inštancie sa právnym názorom odvolacieho súdu v ďalšom konaní neriadil a v rozpore s ním, pod vplyvom nesprávneho nazerania na rozloženie dôkazného bremena strán v spore a na

spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, procesnú obranu žalovanej nesprávne vyhodnotil ako dôvodnú a pokiaľ po doplnení dokazovania dospel k záveru o nepreukázaní spornej skutočnosti odovzdania sumy 590.000 Sk žalobcom a jej prevzatia žalovanou, resp. o vyvrátení tohto tvrdenia žalobcu aj napriek zisteniu, že žalovaná „nedokázala v konaní racionálne zdôvodniť, prečo podpísala potvrdenie o prevzatí sumy 590.000,- Sk, keď v skutočnosti podľa jej tvrdenia žiadne peniaze neprevzala“, čo súd prvej inštancie skonštatoval v odôvodnení svojho rozhodnutia (bod 40 odôvodnenia napadnutého rozsudku).

19. Žalovaná ani v ďalšom priebehu konania pred súdom prvej inštancie a ani v odvolacom konaní zmysluplne nevysvetlila dôvod, pre ktorý dňa 17.6.2003 podpísala potvrdenie o prevzatí sumy 590.000,- Sk od žalobcu za účelom zaplatenia kúpnej ceny bytu predávajúcej J. K., bytom X. 1, J. a zaviazala sa ich žalobcovi vrátiť (splácať) v mesačných splátkach najmenej 3.000,- Sk (č.l. 3 spisu). Podľa názoru odvolacieho súdu pokiaľ by žalovaná predmet pôžičky neobdržala, bolo by nelogické, aby podpísala „potvrdenie o pôžičke na zakúpenie bytu na ul. X. 1, J.“, čo žalovaná úplne nelogicky zdôvodnila tým, že „potrebovala ešte zvyšnú sumu na kúpu bytu a žalobca sa ponúkol, že mi túto sumu doplatí a požadoval odo mňa, aby mu podpísala predmetné potvrdenie a keďže som potrebovala peniaze, tak som toto potvrdenie podpísala“ (zápisnica o pojednávaní zo dňa 7.7.2015 na č.l. 86 a nasl.) a tiež, že „bola som pod veľkým psychickým tlakom, nakoľko pani K. na mňa tlačila s vyplatením peňazí a mne sa nedarilo predať 2-izbový byt“ (zápisnica o pojednávaní 9.5.2018 na č.l. 196 a nasl.). Odporovalo by pravidlám logického myslenia tiež, pokiaľ by písomnosť o prevzatí peňazí, nemala byť dostatočným dôkazom preukázania tejto skutočnosti. Obrana žalovanej založená na tvrdení, že kúpnu cenu predávajúcej zaplatila z prostriedkov z úveru vo výške 200.000,- Sk poskytnutého Slovenskou sporiteľňou, a.s. a sčasti z pôžičky poskytnutej jej sestrou Q. F., nie je spôsobilá vierohodne a bezpečne spochybníť žalobcom tvrdenú skutočnosť prevzatia peňažných prostriedkov v sume 590.000,- Sk žalovanou, preukázanú písomným potvrdením o prevzatí sumy v takejto výške, ktoré žalovaná bez nátlaku podpísala. Odvolací súd poukazuje na to, že už v samotných tvrdeniach žalovanej, ktoré uviedla v danom spore za účelom spochybnenia tvrdení žalobcu, je množstvo rozporov, nepresností a nelogických súvislostí týkajúcich sa pôvodu peňažných prostriedkov, zaplatenia kúpnej ceny, ale i samotnej výšky kúpnej ceny, ktorú žalovaná v skutočnosti zaplatila, resp. mala zaplatiť za kúpu bytu predávajúcej M. K., v dôsledku ktorých nemožno prijať záver o pravdivosti tvrdení žalovanej a dôvodnosti jej procesnej obrany. Podľa rozporných tvrdení žalovanej, ktoré uviedla na svoju obranu v spore, zvyšok kúpnej ceny zaplatila zo sumy 280.000,- Sk získanej predajom svojho bytu (zápisnica o pojednávaní zo dňa 7.7.2015 na č.l. 86 a nasl.), následne na pojednávaní dňa 9.5.2018 žalovaná uviedla, že na zaplatenie zvyšku kúpnej ceny jej sestra požičala „určitú sumu“, resp. „okolo 350.000 Sk“, z ktorých zaplatila pani K. ďalšie dve splátky 150.000,- Sk a 230.000,- Sk (spolu je to suma 380.000,- Sk) a tieto peniaze sestre vrátila po predaji svojho dvojizbového bytu. V konaní taktiež nebolo sporné, že žalovaná sumu 200.000,- Sk z úverového účtu č. XXXXXXXXXX vedeného v Slovenskej sporiteľni, a.s. vybrala dňa 29.4.2003 a pokiaľ tvrdila, že z úverových prostriedkov zaplatila predávajúcej okrem zálohovej platby v sume 45.000,- Sk (zaplatenej pri uzavretí zmluvy o budúcej kúpnej zmluve dňa 15.4.2003), tiež ďalšie dve platby ešte pred podpísaním kúpno-predajnej zmluvy, a to sumu 100.000 Sk (dňa 29.4.2003) a 45.000 Sk (dňa 28.5.2003), toto tvrdenie žalovanej je v priamom rozpore s jej prehlásením v zmluve o budúcej kúpnej zmluve, podľa ktorej „zvyšok dohodnutej kúpnej ceny bytu vo výške 545.000,- Sk uhradí predávajúcej K. J. pri odkúpení bytu - podpise kúpnej zmluvy“ (bod II. zmluvy o budúcej kúpnej zmluve zo dňa X5.4.2003). Kúpno-predajnú zmluvu o kúpe bytu č. XX na X. 1 v J. žalovaná ako kupujúca s predávajúcou J. K. uzatvorila dňa 17.6.2003 (č.l. 82 - 84) a podľa bodu V. zmluvy kúpna cena bola stanovená dohodou vo výške 299.570 Sk, ktorú žalovaná podľa vyhlásenia v zmluve zaplatila pred podpisom kúpnej zmluvy, pričom predávajúca svojim podpisom zmluvy potvrdila prevzatie dohodnutej kúpnej ceny v plnej výške. Žalovaná v záujme presvedčivosti svojej procesnej obrany neposkytla racionálne vysvetlenie, z akého dôvodu platila kúpnu cenu vo viacerých splátkach (navyše ešte pred podpisom kúpno-predajnej zmluvy) aj napriek tomu, že podľa dohody s predávajúcou dohodnutú kúpnu cenu, resp. jej zostatok 545.000 Sk (po odrátaní zálohovej platby 45.000 Sk) jej mala zaplatiť až pri podpise kúpnej zmluvy. Taktiež nevyjasnené zostali i nezrovnalosti ohľadne samotnej výšky kúpnej ceny dohodnutej v rôznych sumách v zmluve o budúcej kúpnej zmluve a v kúpno-predajnej zmluve, v kontexte tiež platieb (ich súčtu a časových súvislostí) uvádzaných vo výdavkových pokladničných dokladoch, ktoré mali byť podľa tvrdení žalovanej platené predávajúcej M. K., vrátane poslednej platby vo výške 231.260,- Sk za účelom „vyrovnaní za byt“ uvedenej vo výdavkom pokladničnom doklade zo dňa 19.6.2003. Ani v konaní vykonané dôkazy neumožňujú prijať skutkový záver, že žalovaná peňažné prostriedky v sume 590.000,- Sk od žalobcu neprevzala, práve naopak. Vzhľadom na rozporné tvrdenia žalovanej je odvolací súd toho názoru, že žalovanou predložené výdavkové pokladničné doklady (ktoré neboli zaúčtované v

účtovnom denníku, nie sú označené poradovým číslom, atď. - pozn. odvolacieho súdu), vo vzťahu k spornej rozhodnej skutočnosti prevzatia peňazí žalovanou od žalobcu nemajú žiadnu výpovednú hodnotu. Rovnako ani výpovediam svedkov Q. F. (sestra žalovanej), H. F. (švagor žalovanej) a J. K. (ktorá výdavkové doklady podpísala v zrejmom rozpore so svojimi vyhláseniami v písomných zmluvách uzatvorených so žalovanou, z čoho možno vyvodiť vzťah svedkyne k veci a zřejmý záujem na víťazstve v spore žalovanej) podľa posúdenia odvolacieho súdu nemožno pripísať určujúci dôkazný význam a takú váhu dôležitosti pre rozhodnutie sporu, ako to urobil súd prvej inštancie bez toho, aby posudzoval vierohodnosť výpovedí svedkov z hľadiska ich vzájomnej konzistentnosti s ostatnými vykonanými (listinnými) dôkazmi, pravdivosť ktorých stranami sporu nebola namietaná a spochybňovaná, a zohľadnil tiež blízky príbuzenský vzťah svedkov Q. F. a H. F. k žalovanej a u svedkyne J. K. jej pomer k prejednávanej veci. Uvedené skutočnosti podľa názoru odvolacieho súdu vylučujú dôkazný význam svedeckých výpovedí Q. F., H. F. a J. K. a ich relevanciu pre rozhodnutie, a preto na skutkových záveroch z nich vyvedených nemožno založiť rozhodnutie v prejednávanej veci.

20. Podľa posúdenia odvolacieho súdu v konaní zistené skutočnosti odôvodňujú záver, že žalobca v danom spore uniesol dôkazné bremeno, pokiaľ ide o preukázanie tvrdenia o uzavretí zmluvy o pôžičke dňa 17.6.2003 so žalovanou (v ústnej forme) i vo vzťahu ku skutočnosti odovzdania finančných prostriedkov v sume 590.000,- Sk žalovanej. Zároveň procesnú obranu žalovanej je potrebné vyhodnotiť ako nedôvodnú a nepreukázanú, a preto v danej dôkaznej situácii boli (sú) splnené zákonné podmienky pre rozhodnutie v prospech žalobcu.

21. Z uvedených dôvodov odvolací súd pri splnení procesných podmienok podľa ust. § 388 CSP napadnutý rozsudok zmenil tak, že uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 7.667,66 €, ktorá predstavuje dlžné mesačné splátky á 99,58 € za obdobie od 1.1.2012 do 31.5.2018 (77 x 99,58 €), v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Za omeškanie žalovanej s peňažným plnením odvolací súd priznal žalobcovi tiež úroky z omeškania s použitím ust. § 517 ods. 2 OZ v percentuálnej výške 8,5 % ročne z dlžnej sumy, vyplývajúcej z ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, a to za obdobie od 15.3.2015 do 31.5.2018 a v prevyšujúcej časti príslušenstva o zaplatenie úrokov z omeškania za obdobie od 1.1.2012 do 14.3.2015, žalobu ako nedôvodnú zamietol. Počiatok omeškania žalovanej odvolací súd určil s použitím metódy interpolácie v strede celého žalovaného obdobia (od 1.1.2012 do 31.5.2018), t.j. od 15.3.2015, nakoľko žalovaná od 1.1.2012 nebola v omeškaní so zaplatením celej dlžnej sumy 7.667,67 €, ale do omeškania sa v žalovanom období dostávala postupne s jednotlivými mesačnými splátkami. Odvolací súd preto priznal žalobcovi úroky z omeškania od 15.3.2015 do 31.5.2018 a v prevyšujúcej časti, v ktorej sa žalobca domáhal 8,5 % úrokov z omeškania zo sumy 7.667,66 € za obdobie od 1.1.2012 do 14.3.2015, žalobu ako nedôvodnú zamietol.

22. Pokiaľ žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na iné už právoplatne rozhodnuté spory vedené medzi stranami sporu, tieto námietky nemožno považovať za opodstatnené. Nemožno prihliadať ani na právoplatné rozhodnutie v spore vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 16C/ 53/2012, v ktorom žaloba žalobcu proti žalovanej o zaplatenie dlžných splátok z predmetnej pôžičky poskytnutej žalobcom žalovanej podľa zmluvy zo dňa 17.6.2003 bola zamietnutá sčasti z dôvodu premičania nároku, čo sa týka splátok splatných ku dňu 27.3.2009 celkom v sume 6.723 € a ohľadne nepremičanej časti nároku v sume 3.286 € z dôvodu, že žalobca nepreukázal existenciu nároku. V kontexte tejto odvolacej argumentácie žalovanej odvolací súd považuje za potrebné predovšetkým poukázať na to, že záväzný pre strany je vždy len výrok právoplatného rozhodnutia súdu (§ 228 ods. 1 CSP) a nie jeho dôvody, a preto formálne nič nebráni súdu posúdiť rovnakú právnu otázku medzi tými istými subjektmi inak, než to urobil súd v inom konaní. Materiálna zábrana odlišného právneho posúdenia veci pramení z očakávania vzájomnej konzistentnosti rozhodnutí, vyplývajúceho z princípu právnej istoty, ktorý je jedným z kľúčových princípov civilného sporového konania. Stav právnej istoty je však potrebné hodnotiť vždy v organickej súvislosti s ďalšími nosnými atribútmi konania - mimo iných tiež zásadami zákonnosti a spravodlivej ochrany ohrozených a porušených práv, z ktorých vyplýva nevyhnutnosť posúdiť právny vzťah ako predbežnú otázku prioritne nie podľa toho, ako to urobil sudca v inom konaní, ale predovšetkým podľa platnej právnej úpravy a s prihliadnutím v každom prípade tiež na skutkové a právne osobitosti prípadu. Spravodlivosti totiž bude učinené zadosť aj v prípade odlišného právneho posúdenia rovnakej právnej situácie, pokiaľ je ale potreba takéhoto odklonu dôkladne odôvodnená (Čl. 2 CSP). Odvolací súd v tomto zmysle v odôvodnení tohto rozsudku vysvetlil úvahy, na podklade ktorých dospel k záveru o unesení dôkazného bremena žalobcom vo vzťahu ku skutočnosti odovzdania

peňažných prostriedkov v sume 590.000,- Sk žalobcom žalovanej. V konaní vedenom pod sp. zn. 16C/53/2012 žalovaná nebola vo veci vypočutá, lebo v účasti na pojednávaní jej bránili zdravotné komplikácie a súd prvej inštancie v uvedenom spore záver o nepreukázaní existencie nároku žalobcom založil na jednoduchom popretí skutočnosti prevzatia pôžičky žalovanou, teda rozhodol na podklade inej dôkaznej situácie a odlišných skutkových okolností a právneho posúdenia veci, než boli predmetom posúdenia v danej veci.

23. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Žalobca mal v spore prevažujúci úspech (z celkovej žalobou uplatnenej sumy 9.161,36 € bol úspešný v rozsahu 83,70 %, v časti 1.494,71 € žalobca procesne zaviniť zastavenie konania, čo treba považovať za úspech žalovanej v rozsahu 16,30 %), avšak žiadne trovy mu v konaní preukázateľne nevznikli a žalovaná nemá právo na náhradu trov konania, preto odvolací súd v súlade s cit. ust. § 396 ods. 2 v spojení s ust. § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP rozhodol o trovách celého konania tak, že stranám sporu náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania nepriznal.

24. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej

hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).